

UAB Campus
Saludable
i Sostenible

PLA DE SOSTENIBILITAT DE LA UAB DE 2013-2017

El Pla de sostenibilitat de la UAB de 2013-2017 (PSUAB en endavant) defineix les accions que la universitat haurà de dur a terme en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental, en aspectes tant importants com la gestió de la mobilitat, dels residus i dels espais agroforestals, així com l'estalvi i l'eficiència energètica i la comunicació ambiental a la comunitat universitària, entre d'altres.

El PSUAB s'emmarca en un projecte més ampli anomenat UAB Campus Saludable i Sostenible (UAB Campus SiS), que engloba dos plans: el Campus Saludable i el Campus Sostenible.

1. ANTECEDENTS: EL PROCÉS D'AGENDA 21 DE LA UAB

L'Agenda Local 21 emana del capítol 28 de l'Agenda 21 aprovada per la Conferència de les Nacions Unides per al Medi Ambient i el Desenvolupament (CNUMAD), que va tenir lloc a Rio de Janeiro (Brasil) l'any 1992 i en la qual es va instar tots els municipis i totes les autoritats locals d'arreu del món a redactar i executar plans d'acció per al desenvolupament sostenible.

La Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) va iniciar, l'any 1999, el procés d'elaboració de l'Agenda Local 21 de la UAB, seguint la metodologia aplicada en l'àmbit municipal i tenint en compte les particularitats de la vida universitària. L'objectiu de l'Agenda 21 era fer una anàlisi integral de la problemàtica ambiental del campus i elaborar, amb la participació de la comunitat universitària, un pla d'acció per a la sostenibilitat.

Com a resultat d'aquest procés, l'any 2002 es va aprovar el primer Pla d'acció per a la sostenibilitat, que marcava les directrius de la gestió ambiental de la UAB per al període 2002-2010. L'any 2006 es va fer una revisió del Pla d'acció per a la sostenibilitat, per tal de definir els programes i les accions per al tercer període d'implantació, 2007-2010.

L'any 2010 es va redactar el nou Pla d'acció per a 2011-2015, pla que no va arribar a ser sotmés a l'aprovació del Consell de Govern. El Pla de 2011-2015 ha servit de base per a redactar el nou Pla de sostenibilitat de la UAB de 2013-2017, que és el Pla actualment vigent (acord 23/2013, de 14 de març, del Consell de Govern).

Des de l'inici del procés fins a l'actualitat, la Comissió de Seguiment de l'Agenda 21, és qui ha fet el seguiment de la implantació del Pla. Durant aquests anys s'ha redactat l'informe anual de sostenibilitat, que conté el càlcul dels indicadors de seguiment.

Tota la documentació relacionada amb el procés d'elaboració de l'Agenda 21 i els plans d'acció està publicada al web www.uab.cat/agenda21.

1.1. Pla d'acció de 2002-2010

El Pla d'acció local per a la sostenibilitat es va estructurar en tres períodes d'implantació: 2002-2004, 2005-2006 i 2007-2010.

El grau de compliment del Pla d'acció permet avaluar la implantació del Pla en cada un d'aquests períodes:

	2002-2004	2005-2006	2007-2010
% de compliment del Pla d'acció teòric	32	53	100
% de compliment del Pla d'acció real	31	50	74

Des de la redacció i l'aprovació del Pla d'acció per a la sostenibilitat, el 2002, fins al 2006, la UAB va anar executant moltes de les accions programades al Pla. Aquest període d'implantació va suposar una millora ambiental de la Universitat molt important, ja que va contribuir a consolidar un model de gestió ambiental.

Durant el període comprès entre l'octubre de 2006 i el febrer de 2007 es va dur a terme la revisió del Pla d'acció per a la sostenibilitat. En la revisió del Pla es van redissenyar les accions que calia dur a terme durant el tercer període d'implantació. L'any 2010 es va elaborar el [document de balanç de la implantació 2007-2010](#). Per cada acció es va avaluar el grau d'implantació, els

projectes relacionats desenvolupats, els actors que hi havien participat i els recursos dels quals s'havia disposat.

1.2. Pla d'acció de 2011-2015

Com a punt de partida per elaborar el nou pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental de 2011-2015 es va redactar un [document de diagnosi](#) per a determinar l'estat ambiental de la Universitat l'any 2010. Aquest document de síntesi és una actualització de la diagnosi ambiental de la UAB elaborada l'any 2000.

El document es va estructurar a partir dels principals àmbits de gestió ambiental. A la taula següent es fa un resum del contingut de cada apartat:

Àmbit	Frase resum de la diagnosi 2010 – reptes de futur
Urbanisme i biodiversitat	La dificultat de compatibilitzar el creixement de la Universitat amb la preservació dels espais agroforestals actuals.
Transport, mobilitat i accessibilitat	S'està implementant el Pla de mobilitat de la UAB per tal de fomentar un nou model de mobilitat més sostenible.
Energia	El repte de reduir les emissions de CO ₂ .
Aigua	El repte de fer una gestió més responsable de l'aigua.
Residus	La prevenció, màxima prioritat en la gestió de residus.
Ambientalització de compres, de serveis i d'actes	El repte d'introduir criteris de sostenibilitat en totes les activitats que es desenvolupen en el funcionament diari de la UAB.
Comunicació ambiental	El repte de comunicar de manera eficient i d'involucrar la comunitat universitària.
El medi ambient dins l'organització	La necessitat d'una visió integradora de la sostenibilitat en els diferents àmbits de la Universitat: gestió, docència i recerca.

En la fase immediatament posterior a l'elaboració de la diagnosi ambiental, durant els mesos d'octubre, novembre i desembre de 2010, es van dur a terme diferents actuacions per a comunicar el procés d'elaboració del Pla a la comunitat universitària, donar a conèixer la diagnosi ambiental i promoure la participació en el disseny del Pla.

2. INTRODUCCIÓ AL PSUAB DE 2013-2017

La finalitat de fer aquest Pla és disposar d'un document de referència i ambicions que marqui les directrius de la gestió ambiental de la Universitat a mitjà termini. Aquest pla d'acció es planteja com una eina pràctica per garantir que es fa una gestió responsable dels aspectes ambientals de la UAB i per donar continuïtat a la trajectòria de la UAB dels darrers anys.

El nou pla materialitza el compromís polític de la Universitat en matèria de sostenibilitat ambiental, ja que defineix l'estratègia futura de la institució en aquest àmbit.

Cal tenir present que la sostenibilitat ambiental és un aspecte transversal que afecta totes les àrees i les activitats de la Universitat. Per tant, la implantació del Pla ha d'implicar tots els àmbits polítics i de gestió de la institució.

3. OBJECTIUS

Objectiu general

L'objectiu general és disminuir les emissions globals de gasos d'efecte d'hivernacle (CO₂ equivalent) generades per la UAB durant el període d'implantació del Pla. Es planteja assolir aquest objectiu a partir d'un seguit d'accions programades de gestió territorial, gestió de fluxos (energia, aigua i residus) i gestió dins l'àmbit administratiu.

Objectius específics

A banda d'aquest objectiu general, el Pla planteja els objectius més específics següents, relacionats també amb l'objectiu general però d'una manera més indirecta:

- Planificar seguint criteris de sostenibilitat i millorar ambientalment els espais del campus.
- Integrar els principis de sostenibilitat en les activitats que desenvolupa la Universitat per tal que aquestes tinguin el mínim impacte ambiental.
- Aconseguir que la comunitat universitària tingui més consciència ambiental i més coneixement dels aspectes relacionats amb la sostenibilitat de la Universitat.

4. LÍNIES I ACCIONS DEL PSUAB

4.1. Estructura

El PSUAB s'organitza en una jerarquia de propostes amb tres nivells de concreció diferents:

- Línies estratègiques: grans opcions temàtiques d'actuació.
- Programes: àmbits d'actuació en els quals s'estructuren les diferents línies.
- Accions: propostes pràctiques d'actuació ambiental.

El PSUAB s'estructura en 4 línies estratègiques que contenen 12 programes i que es concreten en 31 accions. Convé afegir que el PSUAB també preveu la possibilitat d'elaborar plans sectorials més específics.

Línies estratègiques del Pla de sostenibilitat de la UAB:

- Línia 1. Territori i biodiversitat.
- Línia 2. Gestió de fluxos: energia, aigua i residus.
- Línia 3. Ambientaltització interna.
- Línia 4. Comunicació i participació ambientals.

4.2. Definició de línies estratègiques, programes i accions

Línia estratègica 1. TERRITORI I BIODIVERSITAT

Aquesta línia se centra en el campus de Bellaterra de la UAB i inclou la planificació territorial, la mobilitat i la gestió dels espais agroforestals del campus.

Programa 1.1. Ordenar i planificar el territori amb criteris de sostenibilitat.	
Acció 1	Elaborar un nou planejament urbanístic del campus de Bellaterra.
Acció 2	Prioritzar la remodelació i l'ampliació de les construccions existents per davant de l'edificació de nous espais.
Acció 3	Integrar la gestió de la mobilitat dins la planificació urbanística i territorial.
Acció 4	Preservar els espais agroforestals del campus i la seva connectivitat en la planificació urbanística i territorial.
Programa 1.2. Fomentar una mobilitat més sostenible i segura d'acord amb el Pla de mobilitat de la UAB.	
Acció 5	Potenciar el transport públic col·lectiu per accedir al campus.
Acció 6	Fomentar un ús més racional del vehicle privat.
Acció 7	Millorar l'accessibilitat al campus i la xarxa d'itineraris interns per afavorir l'ús de mitjans no motoritzats.
Programa 1.3. Millorar la qualitat ambiental de l'entorn del campus d'acord amb el Pla de gestió dels espais agroforestals del campus.	
Acció 8	Ordenar l'ús públic i les activitats que es fan als espais agroforestals del campus.
Acció 9	Mantenir els camps de conreu, els espais agroforestals i altres zones obertes del campus per tal de conservar el mosaic agroforestal del campus.
Acció 10	Realitzar actuacions de conservació i de millora paisatgística.

Línia estratègica 2. GESTIÓ DE FLUXOS: ENERGIA, AIGUA I RESIDUS

Aquesta línia tracta el consum de recursos i la generació de residus i d'emissions deguts a l'activitat pròpia de la UAB.

Programa 2.1. Promoure l'eficiència i l'estalvi energètics implementant el Pla de gestió de l'energia de la UAB.	
Acció 11	Optimitzar la contractació de l'energia.
Acció 12	Millorar l'eficiència energètica de les instal·lacions de climatització (calefacció i refrigeració).
Acció 13	Instal·lar tecnologies més eficients a l'enllumenat i impulsar l'estalvi energètic dels equipaments de laboratoris i d'oficines.
Acció 14	Potenciar l'ús d'energies renovables.
Programa 2.2. Fer una gestió més eficient i responsable de l'aigua.	
Acció 15	Garantir un manteniment preventiu periòdic dels dispositius consumidors d'aigua dels edificis.
Acció 16	Implementar un programa d'estalvi d'aigua en les instal·lacions de docència i de recerca.
Acció 17	Optimitzar el reg de les zones enjardinades i potenciar la utilització de recursos hídrics locals.
Programa 2.3. Prevenir la generació de residus i millorar la gestió dels que es generen d'acord amb el Pla de gestió dels residus de la UAB.	
Acció 18	Elaborar i implantar un pla de gestió de residus.
Acció 19	Elaborar un pla de minimització dels residus tant dels municipals com dels especials.
Acció 20	Fomentar el reciclatge d'acord amb el Pla de gestió dels residus.

Línia estratègica 3. AMBIENTALITZACIÓ INTERNA

Aquesta línia tracta de potenciar la inclusió de criteris ambientals en les diverses activitats de la UAB, com ara l'adquisició i la contractació de béns i serveis.

Programa 3.1. Promoure la formació en l'àmbit de la sostenibilitat.	
Acció 21	Dissenyar un programa de cursos adreçat al PAS i al personal acadèmic sobre diferents temàtiques relacionades amb la sostenibilitat ambiental a la UAB.
Programa 3.2. Ambientaltzar l'adquisició i la contractació de béns i serveis.	
Acció 22	Potenciar la compra de productes i la contractació de serveis respectuosos amb el medi ambient.
Acció 23	Impulsar l'ambientalització dels concursos de compres de béns i de proveïment de serveis.
Acció 24	Introduir criteris de sostenibilitat en la construcció i la remodelació d'edificis.
Programa 3.3. Ambientaltzar els actes organitzats per la UAB.	
Acció 25	Fomentar que els esdeveniments organitzats per la UAB segueixin uns criteris de sostenibilitat establerts que els facin respectuosos amb el medi ambient i amb l'entorn.

Línia estratègica 4. COMUNICACIÓ I PARTICIPACIÓ AMBIENTALS

Aquesta línia afronta el repte de comunicar de manera eficient i d'involucrar a la comunitat universitària.

Programa 4.1. Fomentar la comunicació dels projectes de sostenibilitat ambiental.	
Acció 26	Dissenyar i implantar activitats de conscienciació ambiental adreçades a tots els col·lectius que constitueixen la comunitat universitària.
Acció 27	Col·laborar amb el personal acadèmic per a facilitar el coneixement de la gestió ambiental de la UAB.
Acció 28	Elaborar un pla de comunicació extern per difondre a la societat el projecte UAB campus Saludable i Sostenible.
Programa 4.2. Promoure la participació de la comunitat universitària en els projectes de gestió ambiental de la Universitat.	
Acció 29	Fomentar la participació activa de l'alumnat en diferents projectes de sostenibilitat mitjançant actuacions de voluntariat.
Acció 30	Establir i mantenir diversos canals de comunicació que permetin la participació de la comunitat universitària.
Programa 4.3. Fomentar la col·laboració de la UAB amb entitats que treballen en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental.	
Acció 31	Col·laborar amb institucions, entitats, associacions i plataformes que treballen en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental.